

Київський університет імені Бориса Грінченка

Кафедра англійської мови

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

О.Б.Жильцов

“ 09 ” 04 2017 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ**

Спеціальність: 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та
регіональні студії»

Освітня програма: Суспільні комунікації / регіональні студії

Освітній рівень – другий магістерський

Факультет права та міжнародних відносин

2017 – 2018 навчальний рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136654
Начальник відділу
моніторингу якості освіти
Програма № 2652/17
Жильцов
(підпис) (прізвище, ім'я, по-батькові)
«   » 2017

Робоча програма «**Теорія та практика перекладу**» для студентів 055 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії» освітньої програми «Суспільні комунікації / регіональні студії», освітній рівень - магістерський

Розробники: Павлова Г.В., к.філос.н., доцент кафедри англійської мови

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри англійської мови

Протокол № 1 від “6” вересня 2017 року

Завідувач кафедри англійської мови

_____ (Ольшанський Д.В.)

Заступник декана
з науково-методичної та навчальної роботи

_____ (Нашинець-Наумова А. Ю.)

© Павлова Г.В. 2017 р.

© Київський університет імені Бориса Грінченка, 2017 р.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузьзнань 05 Поведінкові та соціальні науки	Обов’язкова
2-й рік підготовки – 2	Спеціальність: 055 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії	Рік підготовки 6-й
11-й семестр: 2		
Модулів – 2	Освітня програма:	Семестр 11-й
Змістових модулів – 2	Суспільні комунікації / регіональні студії	Аудиторні заняття: 16 год. Практичні: 16 год.
Загальна кількість годин –60		Лекції не передбаченонавчальним планом
Тижневих годин для денної форми навчання:		Модульний контроль 4 год. 11-й семестр - 4 години
1 година		Самостійна робота 40 год.
		Освітній рівень: другий магістерський
		Вид контролю Залік (11-й семестр)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

МЕТА КУРСУ – формування професійних умінь та навичок перекладу з англійської мови на українську та з української мови на англійську на базі отриманих теоретичних знань, розвиток вмінь практичного застосування перекладацьких прийомів, які б забезпечили вірний вибір перекладацької стратегії в умовах усного послідовного та письмового перекладу текстів за фахом.

Основними **завданнями** вивчення навчальної дисципліни «Теорія та практика перекладу» є такі:

- Формування професійних умінь та навичок перекладу з англійської мови на українську та з української мови на англійську на базі отриманих теоретичних знань.
- Розвиток вмінь практичного застосування перекладацьких прийомів, які б забезпечили вірний вибір перекладацької стратегії в умовах усного послідовного та письмового перекладу за фахом.

У результаті вивчення дисципліни студент повинен

знати:

- основні поняття та коло проблематики дисципліни;
- засоби, способи та прийоми перекладу;
- лексичні та граматичні особливості перекладу;
- стилістичні особливості перекладу;
- трансформації, що використовуються при перекладі
- принципи складання та особливості перекладу у письмовій формі основних видів офіційних паперів;
- особливості перекладу ділового листування: лексика, граматики, синтаксис, діловий етикет та культурологічний аспект;
- основні принципи, методи та лінгвістичні особливості анотування, реферування та перекладу іншомовних текстів.;

вміти:

- аналізувати робочі ситуації щодо доцільності використання певних методів, способів та прийомів перекладу, проводити обговорення проблем загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру;
- перекладати з англійської мови на українську та з української мови на англійську мову переговори, наради, ділові зустрічі та виступи з використанням функціональної лексики за фахом;
- перекладати тексти у письмовій формі, використовуючи термінологічні двомовні словники, електронні словники;
- аналізувати граматичні та лексичні трансформації, що виникають при перекладі з англійської мови на українську та з української мови на англійську мову, в залежності від цього правильно обирати перекладацьку стратегію;
- робити аналітичне опрацювання іншомовних джерел з метою отримання інформації, що необхідна для вирішення певних завдань професійно-виробничої діяльності, реферувати, анутовати та перекладати англійськомовні джерела за фахом;
- вести ділове листування, використовуючи фонові культурологічні та країнознавчі знання, перекладати у письмовій формі доповіді, звіти, договори, листи та інші офіційні папери.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1: Історія перекладу.

Тема 1. Відомості з історії перекладу: від давнини до періоду пізнього середньовіччя. Переклад в епоху Відродження та Просвітництва.

Переклад в античності. Буквальний та вільний переклад. Переклад в середньовіччі. Переклад в Київській Русі. Переклад в епоху Відродження. Естетика класицизму та прикрашальний переклад. Переклад в епоху Просвітництва.

Тема 2. Розвиток перекладу в Україні.

XIX ст – період активної перекладацької діяльності в Україні. Українські перекладачі XX ст. Перекладачі „розстріляного відродження”. Переклад в Україні після II світової війни.

Змістовий модуль II. Лінгвосеміотичні засади перекладознавства.

Тема 3. Переклад як процес.

Поняття про семіотику та знак. Типи знаків: іконічні, знаки-символи, знаки-сигнали та конвенційні знаки. Мова як знакова система. Характеристика мовного знаку. Поняття про денотативні і конотативні значення слів. Значення умовності мовного знаку для перекладу. Поняття про структуру і систему мови. Мова і мовлення та перекладацькі труднощі в цьому питанні. Проблема перекладності в лінгвістиці. Транслятема як одиниця перекладу. Три ступені наближення перекладу до першотвору. Головні протиріччя процесу перекладу. Адекватність і еквівалентність перекладу. Інтерпретація тексту перекладачем. Поняття про перекладацькі трансформації.

Тема 4. Лексичні трансформації при перекладі.

Необхідність лексичних трансформацій у процесі перекладу. Типи лексичних трансформацій: транскрипція і транслітерація; калькування; генералізація; конкретизація; модуляція; експлікація; адаптація; компенсація; ампліфікація. Антонімічний переклад.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	денна форма						
	Усього	у тому числі					
		л.	п.	м.к.	інд.	с.р.	
Семестр 11							
Змістовий модуль 1: Історія перекладу.							
Тема 1. Відомості з історії перекладу: від давнини до періоду пізнього середньовіччя. Переклад в епоху Відродження та Просвітництва.	14	-	4	-	-	10	
Тема 2. Розвиток перекладу в Україні.	14	-	4	-	-	10	
<i>Модульна контрольна робота</i>	2	-	-	2	-	-	
Разом за змістовим модулем 1	30	-	8	2	-	20	
Змістовий модуль II. Лінгвосеміотичні засади перекладознавства.							
Тема 3. Переклад як процес.	14	-	4	-	-	10	
Тема 4. Лексичні трансформації при перекладі.	14	-	4	-	-	10	
<i>Модульна контрольна робота</i>	2	-	-	2	-	-	
Разом за змістовим модулем 2	30	-	8	2	-	20	
Семестровий контроль							
Разом за семестр 11	60	-	16	4	-	40	
Усього годин	60	-	16	4	-	40	

5. Теми семінарських занять – не передбачено навчальним планом

6. Теми лабораторних занять – не передбачено навчальним планом

7. Теми практичних занять
6-й рік навчання семестр 11

№ практ. занять	Назва теми	К-сть годин
Змістовий модуль 1: Історія перекладу.		
1-2	1. Відомості з історії перекладу: від давнини до періоду пізнього середньовіччя. Переклад в епоху Відродження та Просвітництва.	4
3-4	2. Розвиток перекладу в Україні.	4
Змістовий модуль II: Лінгвосеміотичні засади перекладознавства.		
5-6	3. Переклад як процес.	4
7-18	4. Лексичні трансформації при перекладі.	4
	Разом за семестр	16

8. Самостійна робота

брікнавчання11 семестр

Змістовий модуль та теми курсу	Кількість годин	Бали
Змістовий модуль 1: Історія перекладу.	20	20
Тема 1. Відомості з історії перекладу: від давнини до періоду пізнього середньовіччя. Переклад в епоху Відродження та Просвітництва.	10	10
Тема 2. Розвиток перекладу в Україні.	10	10
Змістовий модуль II: Лінгвосеміотичні засади перекладознавства.	20	20
Тема 3. Переклад як процес.	10	10
Тема 4. Лексичні трансформації при перекладі.	10	10
Разом	40	40

КАРТА САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА

Змістовий модуль та теми курсу	Академічний контроль	Бали	Термін виконання (тижні)
XI семестр ЗМІСТОВІ МОДУЛІ 1--2			
Тема 1. Відомості з історії перекладу: від давнини до періоду пізнього середньовіччя. Переклад в епоху Відродження та Просвітництва.	Консультація	1*10	II
Тема 2. Розвиток перекладу в Україні.	Консультація	1*10	IV
Тема 3. Переклад як процес.	Консультація	1*10	VI
Тема 4. Лексичні трансформації при перекладі.	Консультація	1*10	VIII
Разом		40 балів	

9. Індивідуальні завдання - не передбачено навчальним планом

10. Навчально-методична карта дисципліни «Теорія та практика перекладу»

Разом: 60 год., практичні заняття – 26 год., модульна контрольна робота – 4 год., самостійна робота – 40 годин

Модулі	Змістовий модуль І		Змістовий модуль ІІ	
Назва модуля	Історія перекладу.		Лінгвосеміотичні засади перекладознавства.	
Кількість балів за модуль	89 балів		89 балів	
Пр. заняття	1-2	3-4	5-6	7-8
Теми практичних занять (1+10=116)- 2 години	Тема 1. Відомості з історії перекладу: від давнини до періоду пізнього середньовіччя. Переклад в епоху Відродження та Просвітництва. (22 б)		Тема 2. Розвиток перекладу в Україні. (22 б)	Тема 3. Переклад як процес. (22 б)
Самостійна робота	20 балів		20 балів	
Види поточного контролю	МКР №1 (25 балів)		МКР №2 (25 балів)	
Загальна кількість балів: $178/100 = 1.78$ Коефіцієнт рейтингового оцінювання: $1/1.78$				

11. Методи навчання

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- 1) За джерелом інформації:
  - *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), лабораторні роботи, пояснення, розповідь, бесіда.
  - *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
  - *Практичні*: вправи.
- 2) За логікою передачі і сприймання навчальних матеріалів: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.
- 3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.
- 4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Вивчення дисципліни здійснюється за машинним варіантом з організацією занять у спеціалізованих комп'ютерних залах, де кожний студент отримує можливість навчатись безпосередньо на індивідуальному робочому місці, обладнаному персональним комп'ютером.

12. Методи контролю

Навчальні досягнення студентів з дисципліни оцінюються замодульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок, розширення кількості підсумкових балів до 100.

Оцінка за кожний змістовий модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, за виконання індивідуальних завдань, за модульну контрольну роботу. Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в електронному вигляді або з використанням роздрукованих завдань. Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу змістового модуля.

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- *Методи усного контролю*: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен.
- *Методи письмового контролю*: модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.
- *Комп'ютерного контролю*: тестові програми.
- *Методи самоконтролю*: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- систематичність відвідування занять;
- своєчасність виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних і індивідуальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності;

- виконання тестових завдань.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти дисципліни (п. 10), де зазначено види контролю і кількість балів за видами. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано нижче у таблицях.

Таблиця 12.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю
7-й семестр

№ п/п	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Всього
1.	Відвідування практичних занять	1	8	8
2.	Виконання завдань з самостійної роботи (д. з.)	1	40	40
3.	Робота на практичному занятті	10	8	80
4.	Модульна контрольна робота	25	2	50
Максимальна кількість балів 178				
Коефіцієнт – 1,78				

Таблиця 12.2

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90-100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із незначною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35 -59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється в режимі комп'ютерної діагностики або з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження та есе, які виконує студент за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських або індивідуальних заняттях.

Модульний контроль знань студентів здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

13. Методичне забезпечення

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійній роботі студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

- Опорні конспекти лекцій.
- Навчальні посібники.
- Робоча навчальна програма.
- Збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів.
- Засоби підсумкового контролю (комп'ютерна програма тестування, комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).
- Презентації.

14. Рекомендована література

Базова

1. Іваніна Т. В. Теорія та практика перекладу. – Навчальний посібник для студентів четвертого курсу всіх форм навчання спеціальності «Мова та література». — Запоріжжя, 2010. – 32 с.
2. Конспект лекцій для студентів базового напрямку «Філологія» спеціальності «Прикладна лінгвістика» освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр». Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2012. - 104 с.

Додаткова та довідкова:

1. Голянич М.І. Словник лінгвістичних термінів: лексикологія, фразеологія, лексикографія [Текст] / М. Голянич, Р. Стефурак, І. Бабій ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, Ін-т філол., Каф. укр. мови. - Івано-Франківськ : Сімик, 2011. - 272 с.
2. Лінгвістичний портал Mova.info [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mova.info>
3. Селіванова О.О., Лінгвістична енциклопедія. - Полтава: Довкілля-К, 2011. - 844 с.
4. Современная лингвистика и межкультурная коммуникация. В 2 книгах. К 2. : монографія / под общ.ред.С.В.Куприенко ; Sworld. – Одесса: Куприенко С.В., 2012. – 119 с.
5. Хатіашвілі Х.А., Амїреджібі Н.М. До питання про машинний переклад і функціонування електронних словників. - 2010 - Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Natural/Vdpu/Movozn/2010_16/article/56.pdf
6. Яшенкова О. В. Основитеоріїмовноїкомунікації. – К.: Академія (Альма-матер), 2010.

15. Інформаційні ресурси

1. Типи трансформацій у перекладі <http://um.co.ua/6/6-11/6-112587.html>
2. Лексичні трансформації в перекладі. <http://naub.oa.edu.ua/2012/leksychni-transformatsiji-pry-ekvivalentnomu-perekladi-konventsij-z-anhlijskoji-ta-frantsuzkoji-mov-ukrajinskoyu-2/>
3. Поняття про варіативність у перекладі.
http://elkniga.info/book_383_glava_12_%D0%86nterpreta%D1%81%D1%96ja_ta_pereklad.html
4. Рівні еквівалентності. <http://naub.oa.edu.ua/2014/perekladatska-ekvivalentnist-i-sposoby-jiji-dosyahnennya/>
5. Прийом зміщення у перекладі. <http://um.co.ua/7/7-9/7-98614.html>
6. Вилучення та інші прийоми перекладу. <http://speakenglish.com.ua/blog/sintaksichni-transformaciyi-na-rivni-rechennya-v-anglo-ukrayinskomu-perekladi-romanu-s-moema-theatre/>
7. Антонімічний переклад. <http://book.net/index.php?p=achapter&bid=19952&chapter=1>
8. Методологічні аспекти
перекладу. http://elkniga.info/book_383_glava_4_Lek%D1%81%D1%96ja_1Teoretichn%D1%96_ta_met.html
9. Послідовний переклад. http://www.rusnauka.com/SND/Philologia/1_cvjak%20l.v..doc.htm
10. Специфіка письмово
перекладу. http://pidruchniki.com/1589031540670/dokumentoznavstvo/pereklad_redaguvannya_naukovih_tekstiv
11. Застосування систем машинного перекладу. <http://it-ua.info/news/2014/06/02/storya-mashinnogo-perekladu-dovgiy-shlyah-vd-meynfreymv-do-moblnih-pristrov.html>
12. Застосування машинного
перекладу. http://www.lostintranslations.net/blog/category/Machine_translation/#act=index

Робоча програма навчального курсу

"Теорія та практика перекладу"

Укладачі:

Павлова Ганна Вікторівна, к.філос.н., доцент кафедри англійської мови